

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 2728/17

בג"ץ 2972/17

בג"ץ 2996/17

בג"ץ 3414/17

בג"ץ 3516/17

בג"ץ 3908/17

לפני: כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט נ' סולברג

- העותרים ב-בג"ץ 2728/17: סמי עומר ו-103 אח'
העותר ב-בג"ץ 2972/17: עו"ד אלדד יניב
העותר ב-בג"ץ 2996/17: ארגון העיתונאים בישראל – הסתדרות העובדים הכללית החדשה
העותר ב-בג"ץ 3414/17: ח"כ איתן כבל
העותרות ב-בג"ץ 3516/17: 1. ח"כ סתיו שפיר
2. ח"כ יעל כהן-פארן
העותרים ב-בג"ץ 3908/17: 1. תאגיד השידור הישראלי
2. מועצת תאגיד השידור
3. יו"ר מועצת תאגיד השידור
4. מנכ"ל תאגיד השידור

נגד

- המשיבים ב-בג"ץ 2728/17: 1. מדינת ישראל - ממשלת ישראל
2. כאן - תאגיד השידור הישראלי
3. הסתדרות העובדים הכללית החדשה
4. אגודת העיתונאים בירושלים
המשיבים ב-בג"ץ 2972/17: 1. ראש הממשלה
2. היועץ המשפטי לממשלה
3. שר האוצר
4. ממלא מקום שר התקשורת
5. ממשלת ישראל
6. המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ניהול)

- ותפקידים מיוחדים)
 7. תאגיד השידור הישראלי "כאן"
 8. רשות השידור (בפירוק)
 9. הכנסת

- המשיבים ב-בג"ץ 2996/17 :
 1. ראש הממשלה
 2. שר האוצר
 3. ממלא מקום שר התקשורת
 4. היועץ המשפטי לממשלה
 5. משרד התקשורת
 6. תאגיד השידור הישראלי "כאן"
 7. אגודת העיתונאים בירושלים
 8. אגודת בעיתונאים בת"א

- המשיבים ב-בג"ץ 3414/17 :
 1. ממשלת ישראל
 2. ראש הממשלה
 3. ממלא מקום שר התקשורת
 4. היועץ המשפטי לממשלה
 5. תאגיד השידור הישראלי "כאן"

- המשיבים ב-בג"ץ 3516/17 :
 1. ראש הממשלה
 2. הכנסת
 3. ועדת הכנסת
 4. הוועדה המשותפת לוועדת הכלכלה ולוועדת הכנסת
 5. ועדת הכלכלה של הכנסת

- המשיבים ב-בג"ץ 3908/17 :
 1. הכנסת
 2. תאגיד החדשות הציבורי
 3. ראש הממשלה
 4. שר האוצר
 5. שר התקשורת
 6. שר התחבורה והבטיחות בדרכים
 7. כונס הנכסים הרשמי
 8. הסתדרות העובדים הכללית החדשה

המבקשת להצטרף ב-בג"ץ
 אגודת העיתונאים בירושלים : 3908/17

המבקשת להצטרף ב-בג"ץ
 הצלחה – התנועה הצרכנית לקידום חברה כלכלית הוגנת
 וב-בג"ץ 3414/17 : 2972/17

עתירה למתן צו על תנאי וצו ביניים

תאריך הישיבה : י"ט באייר התשע"ז (15.05.2017)

בשם העותרים ב-בג"ץ
 עו"ד ורד גרטל : 2728/17

עו"ד יובל יועז ; עו"ד דורון ברקת	בשם העותר ב-בג"ץ 2972/17 והעותר ב-בג"ץ 3414/17 :
עו"ד מורן סבוראי ; עו"ד אמיר בשה	בשם העותר ב-בג"ץ 2996/17 :
עו"ד עומרי שגב	בשם העותרות ב-בג"ץ : 3516/17
עו"ד דורי קלגסבלד ; עו"ד דון סוסונוב	בשם העותרים ב-בג"ץ : 3908/17
עו"ד ליטל בן-דוד סדובסקי ; עו"ד יעל ברלב	בשם המשיבה 1 ב-בג"ץ : 2728/17
עו"ד שרון רוטשנקר ; עו"ד יונתן ברמן	בשם המשיבים 1-6 ב-בג"ץ : 2972/17
עו"ד שי כהן ; עו"ד נחי בן אור	בשם המשיבים 1-5 ב-בג"ץ 2996/17 ; המשיבים 1-5 ב- בג"ץ 3414/17 והמשיב 1 ב- בג"ץ 3516/17 ; בשם המשיבים 7-3 ב-בג"ץ 3908/17 :
עו"ד אלה גור ; עו"ד דניאל אלון	בשם המשיב 2 בבג"ץ 2728/17 ; בשם המשיב 7 בבג"ץ 2972/17 ; המשיב 6 בבג"ץ 2996/17 והמשיב 5 בבג"ץ 3414/17 :
עו"ד איריס ורדי ; עו"ד מאיה צחור אבירם	בשם המשיבה 3 ב-בג"ץ 2728/17 והמשיבה 8 ב-בג"ץ : 3908/17
עו"ד אופיר טל ; עו"ד לואיז ספורטס ; עו"ד רפאל יולזרי ; עו"ד ורד בר	בשם המשיבה 4 ב-בג"ץ 2728/17 והמשיבות 7-8 ב- בג"ץ 2996/17 ; בשם המבקשת להצטרף ב-בג"ץ 3908/17 :
עו"ד איל ינון ; עו"ד ארבל אסטרסון ; עו"ד קרן דהרי בן נון ; עו"ד אביטל סומפולינסקי	בשם המשיבה 9 ב-בג"ץ 2972/17, המשיבים 2-5 ב- בג"ץ 3516/17 ובשם המשיבה 1 ב-בג"ץ 3908/17 :
עו"ד איתני הס	בשם המשיבה 8 ב-בג"ץ 2972/17 והמשיבה 7 ב-בג"ץ : 3908/17
	בשם המבקשת להצטרף ב-

החלטה ופסק דין בעתירות ב-בג"ץ 2972/17, 2728/17, 3414/17**ו-3516/17**השופט ח' מלצר:

1. לאחר שעיינו במכלול החומר הרב שבפנינו ובחנו את טיעוני באי-כוח הצדדים שבכתב ובעל-פה בכל ששת העתירות שבכותרתן ושל המבקשים להצטרף – אנו מחליטים כדלקמן:

(א) העתירות ב-בג"ץ 2728/17, ב-בג"ץ 2972/17, ב-בג"ץ 3414/17 ו-בבג"ץ 3516/17 – נמחקות בשל התייתרותן בנסיבות.

(ב) בעתירות ב-בג"ץ 2996/17 (העותר: איגוד העיתונאים בישראל) וב-בג"ץ 3908/17 (העותרים: תאגיד השידור הישראלי ואח') מוצא בזאת צו על תנאי המורה למשיבים בעתירות אלו, או למי מהם, להתייצב וליתן טעם:

מדוע לא יבוטל חוק השידור הציבורי (תיקון מס' 8) התשע"ז-2017 (להלן: תיקון מס' 8), למעט הוראות סעיפיו: סעיף 23(ג) בתיקון מס' 8 (המתייחס לסעיף 96) וסעיף 98א לתיקון מס' 8, הכלול בסעיף 24 בתיקון מס' 8 (הנוגעים לעובדי רשות השידור לשעבר) מחמת כך שיש בתיקון מס' 8:

פגיעות בזכות לחופש הביטוי של תאגיד השידור הציבורי והאורגנים שלו, בזכותם לקניין וכן פגיעות בחופש הביטוי, בחופש העיסוק ובזכות ההתארגנות של העיתונאים, בצד פגיעות במרקם הדמוקרטי ובחופש הביטוי של הציבור על היבטיו השונים, והכל מבלי שתתקיימנה לגבי פגיעות אלו הוראות "פיסקאות ההגבלה" שבסעיף 8 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ובסעיף 4 לחוק יסוד: חופש העיסוק (לרבות דרישות התכלית והמידתיות) ונוכח פגמים שנפלו בהליכי החקיקה המואצים שנערכו לקראת תיקון מס' 8 ואשר בגדרם הוקנו סמכויות לכוונס הנכסים הרשמי (בניגוד לחוות דעתם של גורמי הייעוץ המשפטי בכנסת).

(ג) בבקשה שהגישו העותרים ב-בג"ץ 2996/17 לצו ביניים ראינו בנסיבות גם בקשה לתיקון עתירתם ולפיכך העותרים שם יוכלו לתקן עתירתם בעקבות תיקון מס' 8 בתוך עשרה ימים מהיום.

(ד) בעתירות הנזכרות בסעיף קטן ב) שלעיל, בהן מוצא צו-על-תנאי כאמור, יצורפו כמשיבים – מלבד המשיבים המצוינים בהם עתה: העותר ב-בג"ץ 3414/17 ואגודת העיתונאים בירושלים. כמו כן מאושרת הצטרפות לעתירות הנ"ל של עמותת: הצלחה – התנועה הצרכנית לקידום חברה צרכנית הוגנת – במעמד של "ידיד בית משפט".

(ה) המשיבים ימסרו תשובתם לצו-על-תנאי עד לתאריך 15.06.2017.

2. הצו הארעי שהוצאנו בתאריך 14.05.2017, אשר השהה את כניסתו לתוקף של תיקון מס' 8 ושל כל פעולה בהקשר אליו – מוארך בזאת עד למתן פסק דין בהתנגדות לצו-על-תנאי, ואולם היקפו מצומצם בזאת בכל מה שנוגע לסעיפים שבתיקון מס' 8, לגביהם לא הוצא צו-על-תנאי, כמפורט בפסקה 1(ב) שלעיל.

מעבר לכך רשמנו בפנינו את הצהרת באי-כוח התאגיד הציבורי כי מרשם ינהג מיוזמתו ומרצונו על-פי סעיף 198 לסעיף 24 לתיקון מס' 8, בשינויים המחויבים הנובעים מצו ארעי זה, ובין היתר כך שבכל מקום שבו נאמר בסעיף האמור כי המנהל הכללי של תאגיד החדשות יציע לעובדי רשות השידור להתקבל כעובדים, הדבר יחול על תאגיד השידור הציבורי ועל המנכ"ל שלו ובכל מקום בו נזכר תאגיד החדשות ייקראו הדברים כאילו הם מוסבים על תאגיד השידור הציבורי.

נביא מיד בסמוך ובקצרה את ההנמקה להארכת הצו הארעי כאמור.

3. לבית משפט זה מוקנית סמכות עקרונית להוצאת צווי ביניים להשהיית כניסה לתוקף של חקיקה ראשית (ראו: בג"ץ 1715/97 לשכת מנהלי ההשקעות בישראל נ' שר האוצר, פ"ד נא(4) 367, 381-382 (1997); עיינו עוד – באירופה: K.P.E. Lasok The ;European Court of Justice: Practice and Procedure 230-246 (London, 2nd ed., 1994) ובארה"ב: C.A. Wright, A.R. Miller and M.K. Kane Federal Practice and Procedure: (Civil sec. 2948 (St. Paul, 2nd ed., 1995)).

סמכות זו יש להפעיל בזהירות מרובה. מבלי למצות פה את שיקול הדעת הכרוך בכך, נציין כי במסגרת זו יש להביא בחשבון, בין היתר, מספר שיקולים:

(א) הסוגיות החוקתיות בהן יש להכריע. בהקשר זה נציין כי לאחר שמוצא צו-על-תנאי לא עומדת עוד לחקיקה "חזקת החוקתיות", זאת מאחר שהעותרים הצביעו לכאורה על העילות להן הם טענו בעתירתם העשויות לזכות אותם בסעד שהתבקש על ידם, ובשים לב לעובדה שהנטל הועבר למשיבים (ראו: בג"ץ 6055/95 צמח נ' שר הביטחון, פ"ד נג(5), 241 (1999); בג"ץ 1993/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל

נ' ראש הממשלה, פ"ד נז(6) 817, 839 (2003); אהרן ברק מידתיות במשפט – הפגיעה בזכות החוקתית והגבלותיה 543-5451 (2010); כמו כן עיינו – בבריטניה: Factortame (Ltd. v. Secretary of State (No. 2) [1991] 1 All E.R. 70 (C.J.E.C. and H.L.)).

(ב) הנזק מכניסת החקיקה לתוקף, ככל שקשה יהיה לתקנו, אם החקיקה תבוטל.

(ג) מאזן הנוחות היחסי – למי הוא נוטה.

4. במקרה שלפנינו אם תיקון מס' 8 יכנס לתוקף יהיה קשה ומורכב "להחזיר את הגלגל לאחור", היה והעתירות תתקבלנה והצו-על-תנאי ייהפך למוחלט (השוו: צו הביניים שניתן ב-בג"ץ 2605/05 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים, חטיבת זכויות האדם נ' שר האוצר (18.03.2009)). בהקשר זה נציין, למשל, כי תיקון מס' 8 ביקש לשריין את זכויות העובדים האמורים לעבור מהתאגיד הציבורי לתאגיד החדשות, אבל ללא הצו הארעי היפוך הדברים איננו מובטח.

יתר על כן, העובדה שתיקון מס' 8 פורסם רק אתמול (14.05.2017) ברשומות, והיה אמור להיכנס לתוקפו בתאריך 15.05.2017 לולא הצו הארעי שהוצאנו, עלולה הייתה לסכל למעשה אפשרות של ביקורת שיפוטית יעילה. זאת ועוד, תיקון מס' 8 אף איננו נותן "תקופת מעבר" ראויה לרפורמה הכלולה בו, בשונה מפרק הזמן הארוך-יחסית שקדם ליום התחילה של חוק השידור הציבורי התשע"ד-2014, שנדחה מספר פעמים בעקבות תיקונים שיזמו בו משיבי הממשלה וטיעוניהם כי נדרשת תקופת התארגנות ממושכת ומספקת כדי להביא לשינוי בתשתית השידור הציבורי בישראל.

בנסיבות הנ"ל – אף מאזן הנוחות נוטה בבירור לטובת העותרים.

5. נוכח השאלות העקרוניות הכרוכות בהליך זה החלטנו לעשות שימוש בסמכותנו לפי סעיף 26(2) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב] התשמ"ד-1984 ולהורות שהדיון בהתנגדות לצו-על-תנאי ידון בפני מותב מורחב של בית משפט זה, כפי שתקבע הנשיאה.

ניתנה היום, י"ט באייר התשע"ז (15.5.2017).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט